

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

BUDGET 2009 OCH 2010 MED PLAN FÖR 2011-2012

Inledning/vision och sammanfattning

I Överförmyndarnämndens verksamhet ingår att utöva tillsyn över hur olika ställföreträdare (förmyndare, gode män och förvaltare) sköter andra personers ekonomi och bevakar deras rättigheter/skyldigheter. I verksamheten ingår myndighetsutövning och den är helt lagreglerad och styrs främst av bestämmelser i föräldrabalken. Utöver tillsyn ingår i verksamheten även utbildning och rekrytering av ställföreträdare. I ansvaret ingår också att fastställa arvode och ersättning för utgifter som ställföreträdare har rätt till.

Överförmyndarnämndens budget är indelad i tre verksamhetsområden; Överförmyndarnämnden, Gode män och Förvaltare samt Överförmyndarenheten. Detta framgår i tabellerna under "Ekonomisk sammanfattning" men i texten görs ingen uppdelning utan nämndens budgetförslag beskrivs som en helhet.

Överförmyndarverksamheten ansvarade under 2008 för tillsynen av ca 1 000 godmanskap, ca 40 förvalterskap och ca 900 förmynderskap.

Överförmyndarnämnden har det yttersta ansvaret för verksamheten som utförs av överförmyndarenheten som tillhör kommunstyrelsen förvaltning. Överförmyndarenheten finansieras av intäkter från överförmyndarnämnden.

Det har visat sig vara allt svårare att rekrytera ställföreträdare till de uppdrag som finns. För närvarande finns det ca 60 huvudmän som väntar på att få en god man/förvaltare

men där det inte varit möjligt att hitta en lämplig person att förordna. Det rör sig både om nya och gamla ärenden. Att förbättra rekryteringsmöjligheterna är en prioriterad fråga för 2009. Ett led i att underlätta rekryteringen är att erbjuda ekonomiska förutsättningar som gör ställföreträdaruppdraget attraktivare.

Förbättringar inom överförmyndarenheten har genomförts under 2007 och 2008. Det kan konstateras att kvaliteten på ställföreträdarnas arbetsinsatser till stor del är beroende av det stöd som kan erbjudas från överförmyndarenhetens personal. Samtidigt är det viktigt att ha en professionell tillsynsverksamhet för att garantera rättssäkerheten för de huvudmän som är beroende av stödinsatser.

Prioriterade frågor 2009 och 2010 med plan för 2011-2012

Nedanstående frågor är de som överförmyndarnämnden vill lyfta fram inför 2009 och 2010.

- Intensifiera arbetet med rekrytering av nya ställföreträdare
- höjda arvoden och ersättningar till ställföreträdare
- utveckla verksamheten "Mötesplats" för ställföreträdare med komplicerade uppdrag
- förbättra servicen till ställföreträdare genom att erbjuda målgruppsanpassad utbildning och utveckla verksamheten vid överförmyndarenheten

EKONOMISK SAMMANFATTNING 2009-2012

Sammandrag driftbudget 2009-2012

Överförmyndarnämnden Belopp netto tkr	Bokslut 2007	Budget 2008	Budget 2009	Budget 2010	Plan 2011	Plan 2012
Överförmyndarnämnden	624	565	485	485	485	485
Förvaltare och Gode män	3 788	5 293	5 568	5 640	5 640	5 640
Överförmyndarenheten	2 999	3 403	3 633	3 633	3 633	3 633
Summa (netto)	7 411	9 261	9 686	9 758	9 758	9 758
varav kostnader	11 064	13 022	14 936	15 107	15 107	15 107
varav intäkter	3 653	3 761	5 250	5 349	5 349	5 349

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Verksamhetsbeskrivning och OBS – Omvärldsbevakning, bedömning och strategi

Utvecklingen av överförmyndarverksamhetens målgrupp påverkas inte i första hand av befolkningsförändringar i olika åldergrupper utan snarare av utbredningen av människors psykiska ohälsa. Samhällets tekniska utveckling har gjort det enkelt för människor att ta lån, göra snabba inköp via Internet samt spela bort stora summor. Detta kan leda till ekonomiska problem och även bidra till psykisk ohälsa vilket kan leda till behov av hjälp av en ställföreträdare. Målgruppens utveckling är också beroende på övriga stödinsatser från samhället såsom utbyggnad av skyddat boende, utveckling av behandlingsinsatser för personer med psykisk ohälsa m.m. Utvecklingen av antalet ärenden är svår att förutsäga då orsaken till att någon behöver stöd av en ställföreträdare påverkas av många olika faktorer. Komplexiteten i ärendena kommer troligtvis att medföra ett ökat behov av förvaltarskap där det tidigare varit tillräckligt med god man.

Under de senaste åren har det funnits och finns alltså en kö av personer som har behov av stöd av ställföreträdare. Att det inte varit möjligt att anordna godmanskap och förvaltarskap till alla som vill och behöver beror i stor utsträckning på att det saknas personer, som är villiga att åta sig uppdraget som ställföreträdare. Alltjämt präglas ställföreträdaruppdraget av en stor del ideellt arbete. Svårigheterna att hitta en ställföreträdare är extra stora när det gäller stöd till personer som har både missbruksdiagnos och lider av psykisk ohälsa. Överförmyndarnämnden inleder en rekryteringsinsats under hösten 2008 och avser att intensifiera detta arbete under 2009. Ett led i att underlätta rekryteringen är att erbjuda ekonomiska förutsättningar som gör ställföreträdaruppdraget attraktivare. Om nämndens insatser blir framgångsrika kommer den kö av personer som efterfrågar stöd av ställföreträdare att minska. Det innebär att antalet aktiva ärenden ökar vilket i sin tur leder till ökade kostnader för nämnden.

I budgeten för 2008 erhöll nämnden utökade medel för att höja arvoden till ställföreträdare så att Linköpings kommun närmar sig Sveriges Kommuner och Landstings rekommendationer (cirkulär 07/74). Arvodena höjdes under

2008 men det kan konstateras att efter genomförd höjning når Linköping ändå inte upp till de rekommenderade ersättningsnivåerna.

Målgruppen ensamkommande flyktingbarn har hittills varit relativt liten i Linköping. Detta är en målgrupp som med största sannolikhet kommer att öka under 2009 och 2010. Uppdraget som ställföreträdare för ensamkommande flyktingbarn är omfattande och kräver särskilda kunskaper. Även för denna målgrupp är det svårt att rekrytera ställföreträdare. De kostnader som uppstår för ensamkommande flyktingbarn ersätts fullt ut av staten till dess beslut om uppehållstillstånd har fattats. Kommunens kostnader består i de relativt omfattande administrativa insatser som behöver göras i varje ärende.

Vi står inför några förändringar i lagstiftningen som kommer att påverka överförmyndarnämndens verksamhet. I propositionen (2007/08:150) om "Förmyndarskapsrättsliga frågor" föreslås nya bestämmelser från och med 2009-01-01 om överförmyndarnämndens skyldigheter beträffande skyddet av barns ekonomiska förhållanden.

En lagrådsremiss baserad på förslag som framkommit i "Ärendeutredningen" (SOU 2007:65) förväntas under hösten 2008. Där finns förslag som påverkar överförmyndarverksamheten. Om förslagen i utredningen kommer att genomföras innebär det att uppgifter som idag handläggs av tingsrätten kommer att handläggas på Överförmyndarenheten. Det innebär bl.a. att överförmyndarnämnden själv ska fatta beslut om att anordna godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB om den enskilde själv ansöker eller samtycker och ärendet inte är tvistigt. Sådana beslut fattas idag av tingsrätten. En förutsättning för ett genomförande är att det vidtas kompetenshöjande åtgärder för enhetens tjänstmän.

Linköpings kommun har påbörjat ett utökat samarbete med tingsrätten och socialtjänsten. Detta bör på sikt medföra kortare handläggningstider och i flera ärenden även mindre ingripande åtgärder än anordnade av ställföreträdarskap.

Inom överförmyndarenheten har en genomgripande förändring av de administrativa rutinerna genomförts. En viktig del är ett förändrat sätt att betala ut arvode och ersättningar till ställföreträdare. En annan viktig del är att förändra arbetsmetoder för överförmyndarenheten i uppdraget att utöva tillsyn över ställföreträdare. Målsättningen med de nya arbetsmetoderna är att öka rättssäkerheten för

huvudmännen samtidigt som man erbjuder ett bättre stöd till ställföreträdare med svåra ärenden. Överförmyndarverksamheten har en inbyggd svårighet som innebär dels att vara tillsynsmyndighet över ställföreträdare dels att rekrytera och stödja ställföreträdare i deras viktiga uppgift.

Mål och förväntade resultat - 2009 och 2010 med plan för 2011-2012

Verksamhetsmål	Förväntade resultat
Ett friare Linköping Alla årsräkningar som inkommit i rätt tid och är kompletta skall vara granskade och arvodet slutreglerat senast den 30 juni samma år.	En snabb och korrekt behandling av tillsynen av ställföreträdarnas årsräkningar ger hög rättssäkerhet både för huvudmän och för ställföreträdare.
Inom 14 dagar från det att en ansökan/anmälan om god man/förvaltare inkommit till enheten skall ett skriftligt besked om handläggare skickas till sökanden/anmälararen.	En snabb återkoppling till de personer som kontaktar överförmyndarverksamheten är förtroendeskapande och underlättar fortsatta kontakter.
Ansökningar/anmälningar om behov av god man/förvaltare som inte anordnats ställföreträdarskap inom 3 månader, skall följas upp genom att handläggaren kontaktar sökanden/anmälararen.	En uppföljning av anmälda behov skapar trygghet för sökanden samtidigt som det ger en bild av hur behoven förändras över tid. Alternativa insatser kan erbjudas om behovsbilden förändras. Detta ger en bättre service till de som är i behov av samhällets stöd.

Verksamhetsmåt

Verksamhetsmåt/nyckeltal

	Bokslut 2007	Budget 2008	Budget 2009	Budget 2010	Plan 2011	Plan 2012
Godmansärenden ¹⁾	906	975	985	995	1 000	1 010
Förvaltarekapsärenden	40	45	50	55	60	65
Förmyndarskapsärenden ²⁾	529	750	480	500	520	530

¹⁾ I siffrorna för bokslut anges endast aktiva ärenden, ej ärenden i kö

²⁾ From 2009 har definitionen av ärendebegreppet förändrats

